

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

نظرات استدلالی شورای نگهبان

عنوان

**لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران
در فدراسیون بین المللی آموزش اولیاء**

شماره مسلسل: ۱۳۹۲۰۰۶۴

تاریخ: ۱۳۹۲/۹/۶

شناسنامه

عنوان:

**نظرات استدلالی شورای نگهبان
لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران
در فدراسیون بین المللی آموزش اولیاء**

تدوین:

سلمان عمرانی

گروه تدوین

شماره مسلسل: ۱۳۹۲۰۰۶۴

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲/۹/۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در فدراسیون بین المللی آموزش اولیاء

فهرست مطالب

مقدمه	۲
لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در فدراسیون بین المللی آموزش اولیاء	۳
مرحله اول	۳
نظر (مرحله اول) شورای نگهبان	۴
مرحله دوم	۵
نظر (مرحله دوم) شورای نگهبان	۷
مرحله سوم	۸
نظر (نهایی) شورای نگهبان	۹

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین مرکز تحقیقات، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این مرکز، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضا را استخراج نموده، و با حفظ اصالت، آنها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در فدراسیون بین‌المللی آموزش اولیاء

مرحله اول

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۸/۷

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۸/۱۵

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در «فدراسیون بین‌المللی آموزش اولیاء» عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط و یا کمک، اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.

الف- دیدگاه مغایرت

- نظر به اینکه تصویب عضویت در فدراسیون بین‌المللی آموزش اولیاء مستلزم تصویب و پذیرش کنوانسیون موجد این انجمن (اساسنامه) می‌باشد، و از آنجا که متن مزبور به ضمیمه ماده واحده به شورا ارسال نگردیده است، این مصوبه قابلیت بررسی در شورای نگهبان را ندارد.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- نظری ابراز نشد.

ج- دیدگاه ابهام

- مشخص نیست که متن مورد اشاره در این ماده واحده به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است یا خیر، بنابراین اظهارنظر در خصوص این مصوبه، از این حیث امکان‌پذیر نیست.

د- تصمیم شورا

- ماده واحده، غیر قابل اظهارنظر شناخته شد.

نظر (مرحله اول) شورای نگهبان^۱

نظر به اینکه تصویب عضویت در فدراسیون بین‌المللی آموزش اولیاء مستلزم تصویب و پذیرش کنوانسیون موجد این فدراسیون (اساسنامه) می‌باشد و از آنجا که متن مزبور ضمیمه ماده واحده به این شورا ارسال نگردیده است، مضافاً به اینکه مشخص نمی‌باشد که متن مورد اشاره به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است یا خیر؟ بنابراین اظهارنظر در خصوص مورد ممکن نبوده، پس از دریافت کنوانسیون موجد (اساسنامه) مصوب اظهارنظر خواهد شد.

۱. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۹۰۷۶ مورخ ۸۷/۸/۱۹ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

مرحله دوم

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۸/۷

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۸/۲۹ و ۱۳۸۷/۹/۶

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در «فدراسیون بین المللی آموزش اولیاء» عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط و یا کمک، اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.^۱

الف- دیدگاه مغایرت

- با توجه به اینکه بر اساس اصل (۸۰) قانون اساسی، تمامی وام‌ها و کمک‌های بلاعوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید به تصویب مجلس برسد، اشاره کلی این ماده به کمک، دارای ایراد است؛ زیرا طبق اصل مزبور، هر مرتبه از کمک به این فدراسیون، باید به تصویب مجلس رسیده و اجازه کلی در این خصوص کافی نیست. بر این اساس، این ماده، خلاف اصل مزبور است.

- مستفاد از اصل (۷۷) قانون اساسی، آنچه که باید به تصویب مجلس برسد، متن و محتوای معاهده و موافقتنامه است، و نه صرف اجازه الحاق دولت به آن. به همین دلیل، متن ارسالی به لحاظ عدم رعایت تشریفات تصویب مقرر در اصل مزبور، مغایر با این اصل است.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- ارسال اساسنامه به ضمیمه ماده واحده از سوی مجلس، اماره‌ای بر تصویب آن توسط مجلس است و مسئولیت تصویب دقیق و واقعی یا کوتاهی احتمالی در آن بر عهده‌ی خود مجلس شورای اسلامی است.

- به صرف اجازه مجلس به دولت جهت الحاق به فدراسیون مزبور، اساسنامه این

۱. رئیس مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۸۷/۸/۲۲ با ارسال نامه‌ای به دبیر محترم شورای نگهبان، اعلام می‌دارد: «عطف به نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۹۰۷۶ مورخ ۱۳۸۷/۸/۱۹ و پیرو نامه شماره ۲۰۸/۴۴۳۰۷ مورخ ۱۳۸۷/۸/۹ به پیوست ضمانت لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در فدراسیون بین‌المللی آموزش اولیاء جهت بررسی و اظهار نظر ارسال می‌گردد.»

فدراسیون، مصوبه مجلس تلقی می‌شود. در نامه قبلی شورای نگهبان به مجلس هم، تصویب اساسنامه فدراسیون مفروض گرفته شده بود و تنها عدم ضمیمه اساسنامه، مورد ایراد قرار گرفته بود.

- با توجه به اینکه مؤسسات مذکور در اساسنامه مربوط به این لایحه، غیرانتفاعی و غیردولتی هستند، اساساً داخل در قراردادهای بین‌المللی موضوع اصل (۷۷) قانون اساسی نمی‌باشند؛ چه آنکه، شخصیت حقوقی دولت جمهوری اسلامی ایران، عضو این فدراسیون نمی‌شود، بلکه صرفاً به آن ملحق شده و متعاقباً مؤسساتی را جهت عضویت معرفی می‌کند. بر این اساس، با توجه به عدم عضویت دولت ایران در این فدراسیون، صرف الحاق دولت به این فدراسیون، موافقتنامه بین‌المللی محسوب نشده و اساسنامه آن، نیازی به تصویب مجلس ندارد.

ج- دیدگاه ابهام

- مشخص نیست متنی که از سوی مجلس به شورای نگهبان ارسال شده است، به تصویب مجلس رسیده است یا خیر؛ زیرا ضمایم ارسالی در اوراق رسمی مجلس شورای اسلامی چاپ نشده و به امضای رئیس مجلس نیز نرسیده است. به همین دلیل، نمی‌توان این اساسنامه را مصوبه مجلس تلقی کرد و اظهارنظر در مورد آن ممکن نیست. به علاوه، در برخی صفحات اساسنامه این فدراسیون، عباراتی با دستخط اضافه شده و برخی صفحات اساسنامه ارسالی مفقود است. این علائم نشان‌دهنده غیررسمی بودن اوراق ارسالی از سوی مجلس است.

د- تصمیم شورا

- ماده مزبور، مغایر با اصل (۸۰) قانون اساسی شناخته شد.

- ماده مزبور از حیث غیررسمی و غیرمصوب بودن اساسنامه آن، واجد ابهام شناخته شد.

نظر (مرحله دوم) شورای نگهبان^۱

۱- نظر به اینکه طبق اصل ۸۰ قانون اساسی پرداخت کمک در هر مورد باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد، لذا متن ماده واحده از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

۲- لازم به تذکر است چون ضمیمه ارسالی لایحه در اوراق غیررسمی و بدون تعیین تعداد مواد و تبصره‌های مصوب و فاقد امضاء می‌باشد، ضروری است ماده واحده و متن کنوانسیون و ضمائم آن به صورت رسمی تنظیم و در انتهای آن مراتب تصویب در مجلس با تعداد مواد ذکر گردد.

۳- همان‌گونه که در نامه قبلی شورای نگهبان آمده است، اساسنامه موجد این فدراسیون باید به تصویب مجلس محترم شورای اسلامی برسد و آنچه که ارسال شده است به عنوان ضمیمه ماده واحده است و مشخص نیست که به تصویب مجلس محترم رسیده است یا خیر؟ از این جهت ابهام دارد و لازم است متن مصوب مجلس، به صورت رسمی به این شورا ارسال گردد تا اظهارنظر ممکن شود.

۱. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۹۴۴۴ مورخ ۸۷/۹/۱۱ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

مرحله سوم

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۱/۵/۱

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۱/۵/۱۱

ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در «فدراسیون بین المللی آموزش اولیاء» به شرح اساسنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت برعهده دولت است.
تبصره- رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرای ماده (۶) اساسنامه الزامی است.

الف- دیدگاه مغایرت

- نظری ابراز نشد.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- با توجه به حذف عبارت «کمک» از متن ماده واحده، ایراد قبلی شورای نگهبان ناظر بر لزوم تصریح به تصویب مجلس در خصوص کمک‌های مالی دولت، برطرف شده است و به همین جهت، مغایرت این مصوبه با اصل (۸۰) قانون اساسی سالبه‌ی به انتقای موضوع است.

- با توجه به تصویب اساسنامه این فدراسیون توسط مجلس شورای اسلامی و عدم ترتب ایراد شرعی و قانون اساسی بر آن، به خصوص با توجه به اضافه شدن تبصره به این ماده و الزامی دانستن رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرای ماده (۶) اساسنامه توسط آن^۱، ایرادات سابق شورا

۱. «ماده ۶- مجمع عمومی

این مجمع، از مجموع اعضای فدراسیون تشکیل شده است. مجمع عمومی، هرساله، با اکثریت ساده عایدی و درآمدهای حقوقی، حساب‌ها و برنامه بودجه ارائه شده از سوی شورای اداری را تأیید و تصویب می‌کند. مجمع عمومی، جهت یابی کلی فعالیت فدراسیون را مشخص می‌سازد. این مجمع شورای اداری را انتخاب می‌کند. مجمع عمومی، با اکثریت دوسوم اعضاء درخصوص موارد زیر

در این خصوص برطرف شده و این ماده با ایرادی مواجه نیست.

ج - دیدگاه ابهام

- نظری ابراز نشد.

د - تصمیم شورا

- مصوبه مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر (نهایی) شورای نگهبان^۱

مصوبه مزبور با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

تصمیم گیری می کند. هر نوع تغییر یا اصلاح در اساسنامه، مقررات یا انحلال فدراسیون و در صورت انحلال، تفویض اختیار اموال اگر نیمی از اعضای فعال معرفی شده باشند یا مجدداً معرفی شوند....»
 ۱. مندرج در نامه شماره ۹۱/۳۰/۴۷۶۳۷ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱۲ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود
را ایا تحت تاثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام ج ۲۱، ص ۴۲۲)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir